

UNDERVISNINGSMATERIALE 7.-9. KLASSE

100% FREMMED?

www.100pctfremmed.dk

Indholdsfortegnelse

Introduktion til materialet	3
Om udstillingen.....	3
Om materialet.....	4
Fotografens arbejde med udstillingsportrætterne	5
Visuel historiefortælling.....	7
Dit portræt.....	10
Tekstlige identitetsfremstillinger	12
Livsfortællinger	15
Opgave 1: Aktiv identitetsudveksling	15
Opgave 2: Din livsfortælling	15
Fremmedhed?	17
Opgave 1: At føle sig fremmed	17
Opgave 2: Bekæmp fremmedhed	19
Danskhed?	20
Opgave 1: Hvad er danskhed?	20
Opgave 2: Danskhed i den offentlige debat.....	21
Opgave 3: Case studie om danskhed.....	22
Bilag 1: Udvalgte portrættekster fra udstillingen 100% FREMMED?	23
Bilag 2: Udvalgte landetekster til 100% FREMMED?.....	26

Introduktion til materialet

Om udstillingen

100% FREMMED? er det største borgerinvolverende kunstprojekt i Danmark og den første storskaladokumentation af de 167.000 mennesker, der har fået asyl i Danmark siden 1956, fra 70 forskellige oprindelseslande.

100% FREMMED? blev lanceret i 2017 som et supplement til den herskende debat om og repræsentation af mennesker, der er flygtet til Danmark. Fortællinger, der handlede om antal og statistikker, "for og imod", og om at sætte danskhed og fremmedhed på formel. I personportrætter var fokus oftest på det sensationelle: flugthistorien og tiden i asylcentrene.

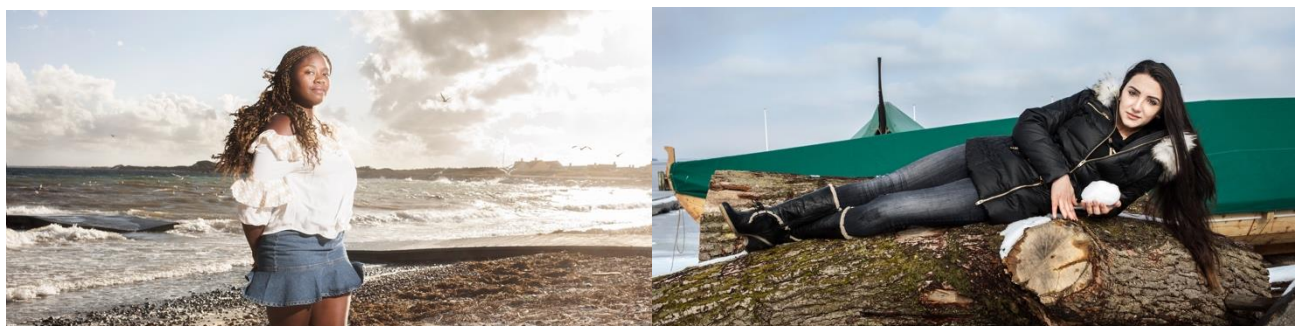
Med 100% FREMMED? er der i stedet skabt en personbåren fortælling, der flytter fokus fra flugthistorien og de hurtige konklusioner. Projektet viser en nuanceret, kompleks fortælling om de 167.000 mennesker, der har fået asyl i Danmark fra 70 forskellige lande gennem 60 år.

Alle portrættekster rummer et kort personligt perspektiv på danskhedsdebatten som et svar på udstillingstitlen; 100% FREMMED?, men modsat titlen åbner de 250 tekster op for komplekse og personlige fortællinger om tilhørsforhold, længsler og drømme, minder om mennesker og steder, holdninger til samfund, køn, kultur og religion.

I billeder gør 100% FREMMED? op med den ofte tunge socialrealistiske skildring af flygtninge i Danmark. De iscenesatte fotografier portrætterer deltagerne i karakteristiske danske kulturlandskaber, hvor de med humor, personlighed og stolthed genforhandler vores fælles nationale selvforståelse (se alle portrætterne på www.100pctfremmed.dk).

Udvælgelsen af deltagerne er baseret på statistiske, repræsentative kriterier fra 1956 -2019: køn, alder, bopæl, tidspunkt for ankomst og asyl, samt bløde kriterier som forskel i indkomstniveau, uddannelsesbaggrund, politisk tilhørsforhold mm. Den statistiske metode giver projektet en større autoritet, og adskiller 100% Fremmed? fra mange andre kunstprojekter ved at starte på et politisk neutralt, faktisk grundlag, hvor man ikke kender de portrætterede og deres input på forhånd.

100% FREMMED? er skabt af Metropolis - Københavns Internationale Teater og kurator og fotograf Maja Nydal i samarbejde med 16 kommuner og lidt over 100 primære og eksterne samarbejdspartnere i hele Danmark.

Om materialet

Kære underviser

Det nærværende undervisningsmateriale er udviklet til brug i fagene billedkunst (valgfag), dansk og samfundsfag i udskolingen i forbindelse med udstillingen "100% FREMMED?".

Materialet består af en række øvelser, som alle kan laves både før og efter, at I har set udstillingen, og uafhængigt af hinanden.

Portrætter og tekster fra udstillingen kan ses på www.100pctfremmed.dk

Øvelserne i materialet og udstillingens tematik er også egnet til at blive anvendt tværfagligt eller i forbindelse med en projektdag eller -uge på skolen, som kunne være under temaet "flygtninge", "danskhed kontra fremmedhed", "integration", m.v.

Materialet lægger op til, at man i undervisningen kan arbejde med udstillingen både på et æstetisk skabende, tekstkreerende og debatterende niveau inden for de tre ovenstående fag.

Alle øvelser er udviklet og beskrevet med udgangspunkt i de videns- og færdighedsmål, som den givne aktivitet understøtter inden for fagene dansk, billedkunst (valgfag) og samfundsfag for 7.-9. klasse. Fag og dertilhørende videns- og færdighedsmål står beskrevet under den enkelte øvelse.

Hele forløbet supplerer undervisningen i følgende kompetenceområder:

- Dansk: Fortolkning og Fremstilling under kompetenceområdet Fortolkning og Fremstilling.
- Billedkunst (valgfag): Billedfunktion og Billedkomposition under kompetenceområdet Billedanalyse samt Materialer og Billedfremstilling under kompetenceområdet Billedkommunikation.
- Samfundsfag: Socialisering under kompetenceområdet Social og kulturelle forhold - Demokrati under kompetenceområdet Politik samt Medier og politik under kompetenceområdet Politik.

Rigtig god fornøjelse med udstillingen og undervisningsmaterialet.

Fotografens arbejde med udstillingsportrætterne

BILLEDKUNST - VALGFAG

Billedanalyse, Billedfunktion

Færdighedsmål: Eleven kan undersøge samtidskunstens funktion og potentiale i samfundet.

Vidensmål: Eleven har viden om billeders visuelle koder og udsagn.

Fotograf og konceptdesigner Maja Nydal Eriksen har til udstillingen 100% FREMMED? iscenesat og taget 100 portrætfotos af flygtninge fra forskellige lande. De portrætterede har i samarbejde med Maja været med til at bestemme, hvordan de gerne vil repræsenteres på fotografiet.

1. Læs Maja Nydal Eriksens tanker om det kunstneriske arbejde med portrætterne på næste side (se s. 6.).
2. Tal og arbejd efterfølgende to og to om følgende nedslag i teksten:
 - a. Hvorfor har Maja valgt at lade den københavnske forlystelsespark TIVOLI danne ramme om og baggrund for portrætterne?
 - b. Undersøg nærmere, hvad Maja mener, når hun skriver følgende: "De kan desuden medbringe genstande og/eller personer, der betyder noget for dem - som man gjorde, når man gik til fotograf før i tiden."
Hvornår og hvad gjorde man helt præcist før i tiden, når man gik til fotograf?
 - c. Undersøg nærmere, hvad der er kendetegnende komponenter ved billedgenrerne "reklameæstetik" og "plakatkunst"? Find visuelle eksempler på portrætninger af personer inden for disse genrer.
 - d. Hvad tænker I om Majas kunstneriske valg om at bruge TIVOLIs farverige og humoristisk betonedede omgivelser til at portrættere flygtninge for at udfordre de mere stereotype og socialrealistiske billeder, der ofte forbindes med kategorien flygtninge?
 - e. Hvilke baggrunde forbindes ofte med billeder af flygtninge fra aviser og nyhedsportaler?
 - f. Hvilke tanker og følelser forbinder du med forlystelsesparken TIVOLI?
 - g. Hvilken virkning har det at anvende TIVOLI som baggrund for at portrættere flygtninge?
 - h. Hvilke andre kontekstuelle baggrunde kan I forestille jer, at portrætbillederne kunne være iscenesat i, og hvilke betydninger tror I, at det ville have for betragterens opfattelse af billederne og personerne?

Udstillingens fotograf og konceptdesigner Maja Nydal Eriksens tanker om det kunstneriske arbejde med portræterne

Visuel historiefortælling - 100% FREMMED?

Konceptet for portræterne er at skabe en ramme, hvor de 100 flygtninge får medbestemmelse over den måde, de repræsenteres på.

Portræterne er taget i Tivoli, fordi parken er det sted i Danmark, der både er mest dansk og etnisk. Tivoli er en vigtig del af dansk kulturhistorie og blander nationale, visuelle, symbolske og arkitektoniske referencer. Parken er dermed en oplagt kulisse til at iscenesætte deltagernes blandingsidentitet og historie.

Vi bruger Tivoli som et baggrundslærred, hvor deltagerne og jeg sammen vælger det sted, der matcher dem og deres historie bedst. De kan desuden medbringe genstande og/eller personer, der betyder noget for dem - som man gjorde, når man gik til fotograf før i tiden.

Først vælger vi en baggrund, der passer til deltagernes historie, æstetiske præferencer, de ting de har med, og det tøj de har på, eller en baggrund der minder dem om noget. Dernæst taler vi om, hvordan de kan posere med hinanden og tingen, så alle tager stilling til, hvordan de gerne vil præsentere sig selv i detaljer.

Ift. deres tøj bliver de bedt om at klæde sig pænt på til foto, og derudover er det op til deltagerne selv. Det vil sige, at nogle tager pænt og lidt formelt tøj på, andre moderigtigt tøj, og en del vælger festtøj eller nationaldragt fra det land, hvor de er opvokset.

Ved at lege med de forskellige komponenter opstår der en række iscenesatte billeder, som tematiserer identitet, repræsentation og visuel historiefortælling. Billedserien udfordrer den måde, hvorpå vi repræsenterer os selv, hinanden, og kategorier som flygtninge og indvandrere - både i medierne, på arkiver og museer og på Facebook.

Formen trækker primært på reklameæstetik og plakatkunst for at skabe et stolt, farverigt og til tider humoristisk udtryk som kontrast til de mange socialrealistiske (tunge) billeder, der ofte kobles sammen med "kategorien" flygtninge.

Visuel historiefortælling

BILLEDKUNST - VALGFAG

Billedanalyse, Billedkomposition

Færdighedsmål: Eleven kan analysere visuelle fremstillinger til belysning af forskellige sagforhold.

Vidensmål: Eleven har viden om design og layout.

Udstillingen 100% FREMMED? består af 100 portrætfotos af 100 flygtninge. Ud fra en række billedkunstneriske principper har hvert foto sin individuelle billedkomposition og layout, som har en betydning for den visuelle historiefortælling, der ligger i det enkelte billede.

1. Gå ind på hjemmesiden, der er tilknyttet udstillingen: www.100pctfremmed.dk
Her ligger alle de billeder og tilhørende tekster, som også er at finde i udstillingen.
OBS: Kig kun på billederne og ikke på de tilhørende portrættekster.
2. Vælg ét billede, som du husker eller har lagt særligt mærke til fra din oplevelse med udstillingen, og som du kunne tænke dig at undersøge nærmere.
3. Tal med din sidekammerat om, hvorfor du har valgt netop det billede. Hvad var det, der rørte eller fangede dig ved billedet?
4. Med afsæt i de komponenter/principper (se s. 8-9), som udstillingens fotograf Maja Nydal Eriksen også har haft blik for i sit billedarbejde, skal du lave en billedanalyse og fortolkning af dit udvalgte billede fra udstillingen.
5. Med udgangspunkt i billedanalyserne skal du sammenholde de forskellige komponenter i dit billede og undersøge, diskutere og fortolke, hvilken visuel historiefortælling du mener, der er på spil i dit udvalgte billede. Dvs. det man ikke nødvendigvis kan se på billedet, men alt det omkringliggende, som portrættet fortæller om den portrætterede.
 - Hvad mener du, at portrættet fortæller om den portrætterede?
 - Hvilken opfattelse får du af den portrætterede?
 - Hvad mener du, at portrættet fortæller om den portrætteredes selvopfattelse?
 - Hvem tror du, han/hun er? Nationalitet/oprindelsesland? Alder? Familieforhold? Arbejde? Fremtidsdrømme?
6. Afslut din billedanalyse- og fortolkning med at læse portrætteksten til det portræt, du har valgt, så du kan se, hvad den portrætterede har sagt om sig selv til sammenligning med det, du har læst ud af billedet.
7. Afslut opgaven med at præsentere din billedanalyse og -fortolkning for de andre i klassen eller i mindre grupper. Hvad var tydeligt i billedet? Hvad overraskede dig ift. teksten?

Komponenter/principper i portrætterne:

Baggrund:

- Hvad er at se i baggrunden: farver, former, konkrete materialer, symboler, m.m.?
- Hvorfor tror du, at den portrætterede har valgt netop dette sted i TIVOLI?
- Hvilken betydning synes du, at denne baggrund har for portrættering af personen?
- Hvilken baggrund forbindes ofte med billeder af flygtninge fra aviser og nyhedsportaler? Hvilke tanker og følelser forbinder du med forlystelsesparken TIVOLI? Og hvilken virkning har det at anvende TIVOLI som baggrund for at portrættere flygtninge?

Posering og blikretning:

- Hvilken posering har den portrætterede på billedet?
- Hvor er han/hun placeret i billedet?
- Hvad mener du, at netop denne placering og posering har af betydning for portrættet?
- Hvilken blikretning og hvilket ansigtsudtryk har den portrætterede? Hvilken virkning og betydning synes du, at det har for din opfattelse af personen?

Kostume/Påklædning

- Hvilken påklædning har den portrætterede på billedet?
- Hvorfor tror du, at den portrætterede netop har valgt denne påklædning?
- Hvad synes du, at påklædningen fortæller om den portrætterede og dennes kulturelle baggrund?

Genstande

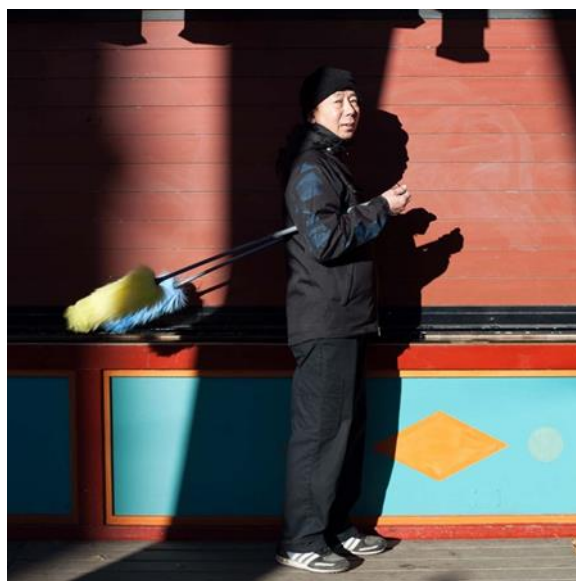
- Hvis den portrætterede har valgt at have en genstand med som en del af sin selvfremstilling, hvorfor tror du så, han/hun har valgt netop denne genstand?
- Hvilken effekt har denne genstand for din opfattelse af den portrætterede?
- Har genstanden en bestemt symbolik tilknyttet? Hvilken virkning har det på din opfattelse af den portrætteredes selv billede?

Personer

- Hvis den portrætterede har valgt at have flere personer med i billedet, hvorfor tror du så, at den portrætterede har valgt disse personer?
- Hvem tror du, at de andre personer er?
- Hvilken betydning har det, at den portrætterede fremstilles sammen med de andre og ikke alene?

Perspektiv og beskæring

- Ud fra hvilket perspektiv er billedet taget? Dvs. fugle-, frø- eller normalperspektiv?
- Hvilken betydning har perspektivet på din oplevelse af billedet og den portrætteredes selvfremsstilling?
- Hvordan er billedet beskåret? Dvs. hvordan er afstanden mellem betragteren og motivet?
Er det et nærbillede, totalbillede eller midt imellem? Og hvad tillader rammen af billedet, at betragteren ser?
- Hvad forestiller du dig, at der er uden for billedrammen?
- Hvorfor tror du, at netop dette perspektiv og denne beskæring er valgt? Og hvad mener du, at disse to principper har at sige for billedkompositionen i sin helhed?

Dit portræt / skolefoto

BILLEDKUNST - VALGFAG

Billedkommunikation, Materialer

Færdighedsmål: Eleven kan udtrykke sig i forskelligartede materialer og digitale medier.

Vidensmål: Eleven har viden om materialer og digitale mediers udtryksmuligheder.

Billedkommunikation, Billedfremstilling

Færdighedsmål: Eleven kan kommunikere betydning i stillede opgaver med selvvalgte udtryksformer.

Vidensmål: Eleven har viden om virkemidler inden for billedfremstilling.

I udstillingen 100% FREMMED? er de 100 flygtninge sammen med fotograf Maja Nydal Eriksen selv med til at bestemme, hvordan deres selvrepræsentation og -fremstilling skal fremstå i portrættet, da alle de forskellige komponenter i billedkompositionen er med til at fortælle noget om, hvem den portrætterede er. Dette står ifølge Maja som en modsætning til et pas eller det klassiske skolefoto, hvor alle elever bliver fotograferet med en neutral intetsigende baggrund og den samme billedbeskæring.

1. Gå ind på hjemmesiden, der er tilknyttet udstillingen: www.100pctfremmed.dk
Kig på nogle af portræterne og læs portrætteksterne. Læs også fotograf Maja Nydal Eriksens tanker om det kunstneriske arbejde med portræterne på s. 6.
2. Med inspiration fra det ovenstående skal du vha. fotografiet som digitalt udtryksmiddel skabe et alternativ til det klassiske skolefoto af dig selv. Dvs. et skolefoto/selvportræt, der via bevidste virkemidler fremstiller dig på en måde, så de forskellige komponenter i billedet bevidst udtrykker og kommunikerer en visuel historiefortælling til betragteren, dvs. det fortæller noget om, hvem du er som person.
3. Start med at lave et mindmap over, hvem du er, og hvordan du gerne vil have, at andre ser og opfatter dig. I midten skal du skrive "MIG". Uden om kan du f.eks. skrive dine kendetegn, interesser, familierelationer, personlighed, fremtidsdrømme, styrker og svagheder samt livsværdier.
4. Med afsæt i dit mindmap og billedkomponenterne, som du finder nedenfor, skal du eksperimentere med, hvilket digitalt billedudtryk du gerne vil skabe i dit selvportræt bl.a. ift. farver, symboler, former og linjer, materialer samt hvad du igennem hele billedkompositionen gerne vil formidle til betragteren om dig selv – din selvportrætstilling.

Komponenter til selvportrætterne:

- Baggrund: Hvor skal dit selvportræt tages henne? Hvilken location kan fortælle noget om dig?
- Posering og blikretning: Hvor og hvordan skal du placeres i billedet? Hvilket kropsudtryk/ansigtsudtryk og blikretning kan udtrykke, hvem du er?
- Kostume/Beklædning: Hvilket tøj vil du have på for at vise, hvem du er?
- Genstande: Hvilken genstand kan repræsentere dig og det, du står for? Og hvor skal den placeres i billedet for at understøtte dette bedst muligt?
- Perspektiv og beskæring: Hvilket perspektiv (fugle-, normal- eller frøperspektiv) skal dit selvportræt have for at understrege, hvem du er, og hvad du står for? Og hvordan skal billedet beskæres ift. din selvfremstilling, dvs. hvor meget af dig og omgivelserne skal betragteren kunne se på billedet?

5. Hvis du har tid, kan du evt. eksperimentere med at skabe en lille selvrepræsenterende tekst til dit selvportræt.
6. Hæng alle selvportrætterne op og lav en udstilling med dem.
7. Præsenter dit selvportræt for de andre i klassen. Lad først dine klassekammerater respondere på deres oplevelse af dit portræts visuelle historiefortælling, og begrund dernæst dit materialevalg og dine billedkompositoriske valg.
8. Reflekter afslutningsvis i klassen på, hvordan vi i dag ofte fremstiller og selvscenesætter os på de sociale medier.

Tekstlige identitetsfremstillinger

DANSK

Fortolkning

Færdighedsmål: Eleven kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i tekster.

Vidensmål: Eleven har viden om identitetsfremstillinger.

I udstillingen 100% FREMMED? er 100 flygtninges identitetsfremstillinger portrætteret gennem et portrætfoto og en tilhørende portrættekst, som er udarbejdet på baggrund af et interview med de 100 portrætterede.

1. Læs professor i socialpsykologi Per Schultz Jørgensens definitioner på fire forskellige identitetsformer på s. 13-14.
2. Snak først med din sidekammerat i 5 minutter og derefter fælles i klassen om, hvad identitet er. Hvad mener Per Schultz Jørgensen med hhv. den personlige, den sociale, den gruppestyrede og den flertydige identitet? Hvor kan du genkende disse identitetsformer fra dit eget eller andres liv? Er der forskellige situationer, hvor du oplever, at du bringer forskellige identiteter i spil?
3. Gå herefter ind på hjemmesiden, der er tilknyttet udstillingen: www.100pctfremmed.dk Vælg et portrætfoto, der særligt fanger din opmærksomhed. Hvad vækker din nysgerrighed ved billedet? Hvorfor vækker den portrætterede din interesse? Hvordan fremstilles den portrætteredes identitet på billedet? Og hvem tror du, at han/hun er?
4. Læs derefter portrætteksten til portrætfotografiet, som du nu skal gå i dybden med at undersøge og fortolke.
5. Læs din udvalgte portrættekst et par gange. Lav derefter et mindmap med stikord over, hvad den portrætterede fortæller om sig selv, og hvordan han/hun fremstiller sin identitet. Hvordan hænger dette sammen med dine umiddelbare tanker om den portrætteredes identitet, da du kun havde fotografiet at gå ud fra?
6. Brug herefter de fire opstillede identitetsformer på s. 13-14 samt dit mindmap som udgangspunkt for en nærmere undersøgelse og fortolkning af, hvordan den portrætterede fremstiller sin identitet i portrætteksten.
7. Kan du, og i så fald hvor, se de fire identitetsformer afspejlet i portrætteksten? Hvad siger det om den portrætteredes måde at fremstille sig selv på? Hvilket samlet billede får du af den portrætteredes identitetsfremstilling?
8. Gå til sidst sammen to og to og præsenter jeres fortolkninger af de portrætteredes identitetsfremstillinger for hinanden.

Hvad er identitet?

Hvem er jeg?

Hvordan vil jeg karakterisere mig selv?

Hvad er særligt kendetegnende ved mig?

Dette kan være nogle af mange spørgsmål, som man kan stille sig selv, når man skal undersøge sin identitet og sætte ord på, hvem man er som person. Ifølge professor i socialpsykologi Per Schultz Jørgensen kan man tale om forskellige identitetsformer: hhv. den personlige, den sociale, den gruppestyrede og den flertydige identitet.

Den personlige identitet

Den personlige identitet kan betegnes som sammenhængen og kernen i vores identitet. Den personlige identitet har at gøre med bestemte egenskaber og selvopfattelser hos et menneske og med de sider ved os selv, som vi oplever er de samme over tid. Vi skaber bl.a. en personlig identitet ved at sætte ord på os selv, f.eks. "Jeg er sådan og sådan...", "jeg gør altid sådan...", "jeg foretrækker...", fordi jeg ved med mig selv...", osv. Vi skaber gradvist et billede af os selv eller en fortælling om os selv, der aldrig bliver helt færdig. Den personlige identitet bliver også kaldt den biografiske identitet, fordi den også handler om vores livshistorie og de oplevelser, vi har haft.

Den sociale identitet

Den sociale identitet har at gøre med vores sociale rolle. Det er her, vi kan spejle os i mennesker i vores omverden og sammenligne os med dem. Hvor ligner jeg dem? Og hvor adskiller jeg mig fra dem? Det er bl.a. her, vi kan vedligeholde og ændre vores identitet, fordi vi kan prøve forskellige roller af. Derfor har vi brug for sociale netværk, som er både støttende, bekræftende og korrigerende i forhold til vores identitet.

Den gruppestyrede identitet

Den gruppestyrede identitet er en form for "kollektiv identitet". Megen forskning af sociale grupper og deres indflydelse på den enkelte har vist, at en gruppe påvirker det enkelte medlems rolle, egenskaber og selvopfattelse, så man i de værste tilfælde næsten kan miste sin egen personlige identitet og udelukkende være "gruppens identitet". I stærke gruppeidentiteter ser man hos gruppens medlemmer ofte tegn på afviger-identitet: "Jeg er ikke som resten af samfundet". Der kan være mange forskellige baggrunde for denne følelse, f.eks. familiemæssige belastninger, sorg, stress, manglende følelse af at slå til. Forskellige former for afviger-miljøer kan være med til at opbygge en alternativ identitet hos disse mennesker og give dem et tilhørsforhold som erstatning for en svag personlig identitet.

Den flertydige identitet

Den flertydige identitet siger noget om, hvordan vi indimellem har skiftende identiteter, alt efter i hvilken social sammenhæng vi færdes. Vi er f.eks. på én måde, når vi besøger vores bedsteforældre, på en anden måde, når vi er sammen med vennerne, og en helt tredje måde, når vi er på job. Der kan være meget forskel på, hvor ekstreme skiftene mellem disse identiteter er. Én ting er almindelig tilpasning til de forskellige rammer og miljøer, man færdes i, noget andet er store skift, hvor man nærmest ændrer hele sin personlighed. I sådanne situationer kan man tale om identitetskrise; man ved ikke længere, hvad man selv står for, og hvem man er. Visse samfundsforskere mener, at den flertydige identitet er den eneste identitet, vi som moderne mennesker har, og at det er irrelevant at tale om en personlig identitet eller en kerneidentitet, for den findes ikke.

De forskellige identitetsformer er hentet hos professor i socialpsykologi Per Schultz Jørgensen i bogen: "Identitet som socialkonstruktion", Kvan, Årg. 19, nr. 54, 1999

Livsfortællinger

DANSK

Fremstilling

Færdighedsmål: Eleven kan fremstille sammenhængende tekster i forskellige genrer og stilarter
Vidensmål: Eleven har viden om varierede udtryksformer målrettet forskellige målgrupper

Identitet hænger på mange måder sammen med det at fortælle om sig selv. I udstillingen 100% FREMMED? bliver der sat fokus på den personlige fortælling, idet der til hvert portrætfoto er tilknyttet en personbeskrivelse, hvor hver enkelt portrætterede har formidlet en lille del af sin personlige historie, sin identitet. Udstillingen giver dermed det enkelte individ en stemme, der rækker ud over generelle statistikker og kategoriseringer.

Opgave 1: Aktiv identitetsudveksling

1. Eleverne går rundt mellem hinanden på gulvet.
2. Ved lærerens klap finder man sammen med en makker og placerer sig over for hinanden.
3. Eleverne har nu 2 minutter til kort at fortælle en lille del om sig selv og derefter kort fortælle om den anden. Man kan lade sig inspirere af følgende udsagn:
 - *Hvordan vil du beskrive dig selv – og den anden?*
 - *Hvad er særligt kendetegnende ved dig – og den anden?*
 - *Hvad gør dig speciel i forhold til andre?*
4. Når der er gået 2 minutter, klapper læreren igen i hænderne, og eleverne bevæger sig rundt på gulvet igen.
5. Ved lærerens klap finder hver elev sammen med en ny makker og følger samme procedure som beskrevet ovenfor.
6. Proceduren kan fortsætte, indtil alle elever har identitetsudvekslet med hinanden – eller et mindre antal. På den måde er opgaven fleksibel ift. tid.
7. OBS: Det er vigtigt at overholde de 2 minutter ved hver udvekslings-session, så eleverne lærer at tænke hurtigt og arbejde med deres umiddelbarhed og spontanitet.

Opgave 2: Din livsfortælling

Man kan arbejde med at udtrykke sig og fortælle om sig selv på mange måder. En livsfortælling kan have mange forgreninger og rumme mange forskellige historier. Ligesom den individuelle portrættekst, der hører til hvert portræt i udstillingen 100% FREMMED?, skal du nu arbejde med at skabe og nedskrive din egen livsfortælling, som tager udgangspunkt i din identitet og udtrykker noget om, hvem du er som individ.

1. Sæt jer sammen to og to.
2. I skal nu interviewe hinanden ud fra spørgsmålene nedenfor. De 100 flygtninge, som er repræsenteret i udstillingen, er blevet stillet nogle af de samme spørgsmål.

3. Brug ca. 5-10 minutter på hvert interview, og sørg for, at I på skift er hhv. den, der interviewer, og den, der bliver interviewet.
4. Optag begge interviews på jeres mobiltelefoner, så I kan lytte til det igen og bruge det til at nedskrive jeres livsfortælling.

Interviewspørgsmål:

- Hvordan ville andre beskrive dig?
- Hvad vil du fortælle om dig selv, som andre måske endnu ikke ved om dig?
- Hvordan skiller du dig ud fra massen? Hvad gør dig til noget helt særligt i forhold til andre?
- Hvad er dit bedste/værste minde?
- Hvad er dit første eller mest markante minde?
- Hvad er det skøreste/mest grænseoverskridende, du nogensinde har gjort?
- Hvad laver du i din fritid/hvad er en god weekend for dig?
- Har du en passion/interesse/hobby eller samler du på noget?
- Hvad gør dig meget vred/glad?
- Hvornår føler du dig misforstået/inkluderet?
- Hvornår er du lykkelig/ikke lykkelig?
- Hvad drømmer du om?
- Hvordan vil du beskrive den kultur, du kommer fra?
- Hvad vil du gerne huskes for i dette liv?
- Hvor føler du dig mest hjemme?
- Har du på noget tidspunkt oplevet at føle dig fremmed?
- Hvis du kunne bo alle steder i eller udenfor Danmark, hvor skulle det så være og hvorfor?

5. På baggrund af interviewet med dig skal du nu skabe din egen lille livsfortælling i form af en sammenhængende tekst.
6. Eksperimenter med den sproglige genre/stil i din tekst ift., hvilken stilart du mener, der fremstiller og repræsenterer dig bedst muligt: f.eks. korte eller lange sætninger, faktuel/kontant eller lyrisk og personligt sprog med metaforer, fokus på fakta eller følelser etc.
7. Ligesom portrætteksterne til udstillingen skal der under din tekst stå følgende oplysninger om dig: dit fulde navn/din alder/dit køn/om du er i et forhold/din beskæftigelse/din bopæl og dit oprindelsesland.
8. Skab også gerne en titel til din livsfortælling.
9. Inden I skal præsentere jeres livsfortællinger for hinanden, kan I arbejde med at give respons på hinandens tekster for at gøre dem endnu bedre.
10. Præsenter til slut livsfortællingerne for hinanden i klassen og tal f.eks. om forskelle og ligheder ved dem samt om, hvilke stilarter og udtryksformer de indeholder, og hvilken betydning det har for jeres individuelle identitetsfremstillinger/selvrepræsentationer.

Fremmedhed?

SAMFUNDSFAG

Social og kulturelle forhold, Socialisering

Færdighedsmål: Eleven kan analysere sociale grupper og fællesskabers betydning for socialisering og identitetsdannelse.

Vidensmål: Eleven har viden om socialisering og identitetsdannelse

Politik, Demokrati

Færdighedsmål: Eleven kan diskutere demokratiopfattelser og egne muligheder for deltagelse i demokratiet.

Vidensmål: Eleven har viden om demokratiopfattelser.

I udstillingen 100% FREMMED? er der portrættekster, der tilhører det enkelte billede.

Portrætteksterne er blevet udarbejdet på baggrund af interviews med de enkelte personer, som er blevet portrætteret. I interviewet er den portrætterede bl.a. blevet spurgt om følgende:

- *Hvor fremmed han/hun føler sig i Danmark?*
- *Føler han/hun sig som en del af samfundet, eller har han/hun en særlig rolle?*
- *Definerer han/hun (og evt. også andre) sig selv som flygtning?*
- *Hvordan har han/hun oplevet, at det at være flygtning har formet eller omformet vedkommende?*
- *Hvor og hvornår føler han/hun sig mest dansk?*

På baggrund af ovenstående spørgsmål påbegyndes mange af portrætteksterne derfor med de portrætteredes udtalelser om, hvordan de i større eller mindre grad føler sig fremmed i det danske samfund og kultur.

Opgave 1: At føle sig fremmed

1. Find sammen parvis.
2. I Bilag 1 ses 15 udvalgte portrættekster fra udstillingen 100% FREMMED?. Hvert par udvælger en portrættekst.
3. Find efterfølgende den landetekst, der tilhører det land, som den portrætterede kommer fra. Se Bilag 2. Læs om landet – og find det evt. på et verdenskort.
4. Hvad fortæller den portrætterede i portrætteksten om fremmedhed og det at føle sig fremmed i Danmark? Hvor fremmed føler han/hun sig? Og hvad betyder følelsen af fremmedhed for vedkommendes identitetsopfattelse?
5. Diskuter med hinanden, hvorfor I tror, at den portrætterede har det, som han/hun har det i forhold til at føle sig fremmed i Danmark?

6. Tal med hinanden om en situation, hvor I har følt jer fremmed. Hvad var det, der gjorde, at I følte jer fremmed? Skete der noget undervejs, der gjorde, at I begyndte at føle jer mere eller mindre fremmed?
7. På baggrund af jeres samtale om fremmedhed ud fra både portrætteksterne og jeres egne erfaringer skal I afslutningsvis nedskrive i rubrikken herunder 1-2 vigtige forslag til, hvad man kan gøre for at få en person til at føle sig mindre fremmed i en given situation, f.eks. hvis en flygtning er blevet din nabo, der er kommet en ny elev i klassen, eller I har fået en ny spiller på fodboldholdet.

Nedskriv 1-2 vigtige forslag til, hvad man kan gøre for at få en person til at føle sig mindre fremmed i en given situation:

1.

2.

Opgave 2: Bekæmp fremmedhed

Som led i de senere års intensivering af nytilkomne flygtninge til bl.a. Danmark er eksempler på borgernes deltagelse på baggrund af egne initiativer opstået for at tage imod de nyankomne flygtninge. Et eksempel på et sådant egen initiativ er Venligboerne.

Venligboerne

Venligboerne blev stiftet i juni 2013 for at hjælpe flygtninge, der er nyankommet til Danmark. Venligboerne startede som en lille gruppe i Hjørring og er siden vokset til en landsdækkende bevægelse – eller et koncept. Som de selv skriver, handler Venligboerne kort fortalt om at møde andre med venlighed. En bevægelse, der vægter ord og handlinger i nuet. Uafhængig af køn, etnicitet, religion, alder og politisk tilhørsforhold. De arbejder ud fra tre nøglesætninger:

1. Vær venlig i mødet med andre.
2. Vær nysgerrig, når du møder mennesker, som er forskellige fra dig.
3. Mød forskellighed med respekt.

Research mere på Venligboerne på hjemmesiderne www.venligboerne.org og www.eazyintegration.dk

1. Arbejd sammen to og to.
2. Tal om, hvordan Venligboerne kan defineres som en social gruppe, samt hvordan deres opsøgende arbejde kan være et eksempel på fællesskabets rolle i socialiseringen.
3. Giv uddybende forklaringer på, hvordan man i praksis kan arbejde med Venligboernes tre nøglesætninger. Hvad skal der f.eks. til for at være venlig? Hvordan kan man være nysgerrig i mødet med andre? Hvad betyder det at møde forskellighed med respekt?
4. Diskuter, hvorvidt Venligboernes praksis er en del af en socialiseringsproces, der kan være med til at bekæmpe følelsen af fremmedhed hos nyankomne flygtninge i Danmark?
5. Kender I andre eksempler på lignende initiativer, der forsøger at bekæmpe fremmedhed blandt mennesker og forskellige grupperinger i samfundet?

Danskhed?

SAMFUNDSFAG

Politik, Medier og politik

Færdighedsmål: Eleven kan redegøre for, hvordan medier kan anvendes til politisk deltagelse.

Vidensmål: Eleven har viden om mediers anvendelse til politisk deltagelse.

Portrætteksterne til udstillingen "100% FREMMED?" har fokus på fremmedhed, hvilket i forlængelse heraf automatisk leder tankerne hen på danskhedsdebatten.

Opgave 1: Hvad er danskhed?

Med jævne mellemrum dukker diskussionen om danskhed op i den offentlige debat. Debatten om danskhed har i løbet af det sidste års tid været særligt fremtrædende og fyldt en del i medierne og i den politiske debat med spørgsmål som:

- Hvad er danskhed?
- Hvad vil det sige at være dansk?
- Hvem definerer, hvad danskhed er? Og hvilken rolle spiller medierne i den sammenhæng?
- Hvad er dansk kultur?
- Hvor mange procent dansk skal man være for at være dansker?

1. Hvordan forholder du dig umiddelbart til ovenstående spørgsmål?
2. Hvis du skulle sætte ord på, hvad danskhed er for dig, hvad skulle det så være? Nedskriv dit svar i rubrikken nedenfor.
3. Gå derefter sammen to og to og tal om, hvad I hver især har skrevet. Diskuter jeres forskellige syn på danskhed.

Danskhed er for mig:

Opgave 2: Danskhed i den offentlige debat

Debatten om danskhed rummer flere perspektiver og eksempler på forskellige sager, som har bragt nye vinkler og stof ind i diskussionen med fokus på danskhed. Nedenfor ses eksempler på flere sager i den offentlige debat, som på det seneste har præget diskussionen om danskhed.

1. Gå sammen to og to eller i grupper af maks. fire personer.
2. Orienter jer i nedenstående debataeksempler fremstillet i forskellige medier, og undersøg, hvordan begrebet danskhed debatteres. Undersøg evt. også debataeksemplerne i andre medier end de her fremhævede.
3. Diskuter efterfølgende, hvordan I forholder jer til de enkelte sagers fokus på danskhed. Er I enige/uenige? Hvorfor?
4. Følg evt. op med en diskussion i klassen, hvor I debatterer begrebet danskhed.

I februar 2017 er følgende forslag fremsat til vedtagelse i Folketinget:

Et flertal i Folketinget konstaterer med bekymring, at der i dag er områder i Danmark, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande er over 50 pct. Det er Folketingets opfattelse, at danskere ikke bør være i mindretal i boligområder i Danmark.

<http://www.ft.dk/samling/20161/vedtagelse/V38/index.htm>

1. Undersøg sagen ovenfor nærmere på Folketingets hjemmeside på det ovenstående link.
2. Hvem har fremsat forslaget til vedtagelse?
3. Hvad blev udfaldet i afstemningen om vedtagelse af lovforslaget? Og hvem har stemt for og imod?
4. Hvilket præg sætter denne sag på debatten om danskhed? Og hvilken betydning får sagen for vores opfattelse af danskhed?

”Naser Khader: Et dansk pas gør dig ikke til dansker”

Der er et flertal blandt befolkningen, der ikke er danskere, selvom de har dansk pas.

Det siger de selv, og det er et kæmpe problem i forhold til integrationen, siger Naser Khader

Kilde: Ekstra Bladet, 10. feb. 2017: <http://ekstrabladet.dk/nyheder/politik/danskpolitik/naser-khader-et-dansk-pas-goer-dig-ikke-til-dansker/6527980>

1. Hvad mener Naser Khader med sin udtalelse?
2. Hvad siger Naser Khader indirekte om danskhed med sin udtalelse?
3. Hvad tænker du om Naser Khaders udtalelse og holdning ift. debatten om danskhed?

”Elevrådsformand efter DR-debat: Martin Henriksen er den første, der har betvivlet min danskhed”.
Torsdag aften nægtede Dansk Folkepartis integrationsordfører i bedste sendetid at kalde 18-årige Jens Philip Yazdan for dansker.

Kilde: Politiken, 23. sep. 2016 kl. 22.01:

<http://politiken.dk/indland/art5637270/Elevr%C3%A5dsformand-efter-DR-debat-Martin-Henriksen-er-den-f%C3%B8rste-der-har-betvivlet-min-danskhed>

1. Hvad er problemstillingen i denne sag?
2. Hvem er de involverede personer i debatten?
3. Hvordan præger denne sag debatten om danskhed?
4. Hvordan forholder du dig til de holdninger, der præger sagen?

Opgave 3: Case studie om danskhed

1. Gå sammen i grupper på maks. 4 personer.
2. Research i aviser og på nettet og find artikler, debatindlæg, læserbreve, m.m., og undersøg flere eksempler, der sætter danskhedsbegrebet til debat.
3. Find frem til en fælles case, som I alle skal læse og sammen arbejde ud fra.
4. Tal om, hvordan begrebet danskhed bliver behandlet i jeres case, samt hvordan mediet deltager i den politiske debat.
5. Diskuter efterfølgende, hvordan I forholder jer til sagens problemstillinger. Er I er enige/uenige – og hvorfor?
6. Nedskriv væsentlige pointer om sagen. Hvordan sætter den fokus på diskussionen om danskhed? Lav evt. nogle spørgsmål, som kan åbne op for en diskussion.
7. Fremlæg jeres case for klassen.
8. Efter jeres research og nye viden om danskhed kan I afslutte med en diskussion i klassen, hvor I debatterer begrebet danskhed.

Bilag 1: Udvalgte portrættekster fra udstillingen 100% FREMMED?

Tri Huu Nguyen, Vietnam:

Jeg tror, at de fleste flygtninge oplever en 10-års krise, når de har fået en uddannelse, en familie og et job. Når du er blevet en del af samfundet, men du stadig føler dig fremmed. Jeg overvejede at flytte til USA, hvor man ikke dømmes på samme måde, men så faldt jeg til ro igen. Jeg er ikke dansker eller vietnameser. Jeg er bare en del af samfundet.

Tri Huu Nguyen / 53 år / mand / i et forhold / børn / speciallæge i gynækologi / Hvidovre / fra Vietnam / kom til Danmark i 1981 / opholdstilladelse samme år

Katia Forbert Petersen, Polen:

Jeg føler mig 50% fremmed. Jeg ved, at jeg er lidt anderledes, men det er ikke nødvendigvis fordi, jeg kommer fra et andet land. Det kan lige så godt handle om mine holdninger eller om, at jeg ikke er så høj. Da jeg mistede mine forældre, fik jeg den tanke, at man kan bo i et land et helt liv, men først når man begraver et familiemedlem i landet, slår man for alvor rødder.

Katia Forbert Petersen / 67 år / kvinde / i et forhold / børn / filminstruktør og -fotograf / København Ø, fra Polen / kom til DK i 1969 / opholdstilladelse samme år

Ranjan Joel Ranjansen, Sri Lanka:

Jeg er 75% fremmed. På grund af min farve og min accent ser folk mig som en fremmed, men når de lærer mig at kende, opdager de, at jeg er meget dansk. Jeg konverterede fra hinduisme til kristendom, skiftede navn og sagde farvel til det tamilske miljø i Aars for at skabe de bedste rammer for, at mine børn kunne få det godt i Danmark. Men jeg spiser stadig med hånden. Det sidder i min krop.

Ranjan Joel Ranjansen, 55, mand, i et forhold, børn, Græsted, social- og sundhedsassistent, fra Sri Lanka, kom til Danmark i 1984, opholdstilladelse samme år.

Mohammad Zewain, Irak:

Jeg er 100% iraker. Min mad, min kultur og mit sprog. Jeg taler dansk, men jeg kan ikke føle ord på dansk, og jeg kan slet ikke være romantisk på dansk. Mine pligter her i samfundet gør mig derimod 100% dansk.

Mohammad Zewain / 60 år / mand / i et forhold / børn / uddannet ingeniør / buschauffør / Valby fra Irak / kom til Danmark i 2000 / opholdstilladelse samme år.

Usha Grace Balamanoharan, Sri Lanka:

Jeg føler mig ikke fremmed, overhovedet ikke. Jeg har aldrig taget en bevidst beslutning om, at jeg ikke skulle tilbage til Sri Lanka, men krigen fortsatte, tiden gik, og lige pludselig var jeg blevet student, gift med en mand, som ikke vil tilbage, og mor til to børn, som ikke taler mit sprog. Lige pludselig var jeg blevet dansk.

Usha Grace Balamanoharan / kvinde / 47 år / i et forhold / børn / lægesekretær / Frederikssund, fra Sri Lanka / kom til Danmark i 1984 / opholdstilladelse i 1985

Agha Muhammad Nadeem, Pakistan:

Jeg føler mig ikke fremmed her. Danmark er mit hjem, ligeså meget som Pakistan, hvor jeg er født og opvokset. Jeg har boet her i 29 år. Jeg har både haft en kiosk og en slagterbutik her, og mit eneste problem er, at jeg aldrig har lært sproget.

Agha Muhammad Nadeem, 61, mand, i et forhold, børn, København N, selvstændig slagter, fra Pakistan, kom til Danmark i 1987, opholdstilladelse samme år

Gazi Monir Ahmed, Bangladesh:

Jeg er 100% dansker og vil aldrig tilbage til Bangladesh. Mit liv startede, da jeg kom til Nordvest. I Bangladesh følte jeg mig aldrig rigtigt sikker, så jeg udviklede mig ikke. Her ejer jeg min egen restaurant, Den Sorte Gryde, som jeg købte fem år efter, jeg kom til Danmark. Vi laver hovedsageligt dansk mad, men også indiske retter. Min yndlingsret er gullasch.

Gazi Monir Ahmed / 48 år / mand / i et forhold / børn / restauratør / København NV fra Bangladesh / kom til Danmark i 1992 / opholdstilladelse samme år

Shahow Muhaeddine, Irak:

Jeg har et godt job og en god uddannelse her i Danmark, men alligevel føler jeg mig ikke hjemme her. Mine børn er danske. Jeg ved ikke, hvad jeg er. Jeg er født i Irak, har boet 30 år i Danmark, men jeg er oprindeligt kurder. Min identitet er splittet, og jeg mangler et hjem. Når der er VM i fodbold, mærker jeg aldrig det dér sus, som andre føler, hvis deres land vinder. På mange måder føler jeg mig hjemløs, og nu hvor jeg er blevet ældre, er den følelse blevet forstærket. Jeg drømmer tit om at rejse ud i verden og lede efter et sted, hvor jeg kan føle mig hjemme.

Shahow Muhaeddine / 54 år / mand / i et forhold / børn / Brøndbyøster / uddannet maskinarbejder / parkeringsvagt / fra Irak / kurdisk baggrund / kom til Danmark i 1986 / opholdstilladelse samme år.

Kajaledchumy Sabanathan Holmsberg, Sri Lanka:

I min hverdag føler jeg mig ikke fremmed. Mit navn og mit udseende giver folk en naturlig interesse for at finde ud af, hvem jeg er. Det gør mig ikke noget særligt, men jeg føler mig ramt, når politikerne taler i negative vendinger om flygtninge og indvandrere, for så taler de også om mig.

Kajaledchumy Sabanathan Holmsberg / 32 år / kvinde / i et forhold / psykolog / København NV / fra Sri Lanka / kom til Danmark via familiesammenføring i 1989.

Banaz Heme Jezza, Irak:

Hvis du kan sproget og gør en indsats, kan du føle dig tilpas. Da mine børn var små, kom jeg i en mødregruppe i en kristen kirke, så de og jeg kunne blive bekendt med den del af den danske kultur. Jeg har forsøgt at motivere dem til at gå til sport og til at blive del af så mange fællesskaber og netværk som muligt, så de ikke skulle føle sig fremmede i Danmark.

Banaz Heme Jezza / 44 år / kvinde / i et forhold / børn / pædagogstuderende / Herlev fra Irak / kurdisk baggrund / kom til Danmark i 1990 / opholdstilladelse i 1991

Selma Mesic, Bosnien-Hercegovina:

Fremmedhed er noget eksistentielt, der handler mere om, hvor du er mentalt, end om hvor du er geografisk. Jeg er københavner med en stor kærlighed til min by, men jeg ved ikke, om jeg er dansker. Jeg identificerer mig ikke med en bestemt nation. Måske skyldes det, at jeg flygtede fra en krig, der i høj grad skyldtes nationalisme. Da jeg kom til Danmark, gjorde de mange flagstænger i kolonihaverne på Amager mig forskrækket. Hvorfor alle de flag? Kendte folk ikke nationalismens fare?

Selma Mesic / 37 år / kvinde / i et forhold / folkeskolelærer / København S fra Bosnien-Hercegovina / kom til Danmark via familiesammenføring i 1994

Allan Alansari, Irak:

Jeg føler mig overhovedet ikke fremmed her i Danmark. Det er klart, at jeg har haft dårlige oplevelser med danskere, men jeg har også haft dårlige oplevelser med andre nationaliteter. Det handler ikke om Danmark, men om det enkelte menneske.

Allan Alansari / mand / i et forhold / børn / uddannet petroleumsingeniør fra Irak og kandidat fra ITU / selvstændig webdesigner / København NV fra Irak / kom til Danmark i 1999 / opholdstilladelse i 2000.

Samira Khalifa, Syrien:

Jeg har haft svært ved at føle mig hjemme her, for jeg måtte kæmpe meget med udlændingestyrelsen. De har gjort det svært for mig at samle min familie, og derfor føles det stadig ikke som om jeg er i sikkerhed. Jeg vil ikke kunne finde ro før min familie er samlet igen.

Samira Khalifa / 53 år / kvinde / enlig / børn / går på sprogscole / Frederiksberg fra Syrien / kom til Danmark i 2014 / opholdstilladelse samme år

Sabah Hamadoun, Syrien:

Jeg føler mig slet ikke fremmed her mere. Når jeg går en tur, er det mine venner, jeg ser, min gade, jeg går på, mit hjem. Det gør mig stolt. Fordi jeg føler mig meget hjemme her, reagerer jeg, når nogen prøver at gøre mig til en fremmed. Da en kollega blev sur over, at jeg talte arabisk med en anden kollega, snakkede jeg med chefen om det, og hun løste problemet for mig. Da en anden kollega kiggede mærkeligt på mig, konfronterede jeg ham, og nu har vi et rigtig godt forhold.

Sabah Hamadoun, 53, kvinde, i et forhold, børn, Hvidovre, kok, fra Syrien, kom til Danmark i 2014, opholdstilladelse samme år.

Nawras Al-Hashimi, Irak:

Jeg føler mig fremmed, fordi jeg ikke har nogen stærk tilknytning til et bestemt sted, men samtidig kan jeg godt føle mig hjemme, fordi jeg har valgt at acceptere min egen fremmedhed. Det at være søgende i livet er på en måde at vælge fremmedheden.

Nawras Al-Hashimi / 37 år / mand / enlig / pædagog / Brædstrup / København S fra Irak / kom til Danmark i 1993 / opholdstilladelse samme år.

Bilag 2: Udvalgte landetekster til 100% FREMMED?

Vietnam

I kølvandet på Vietnamkrigens millioner af dræbte og massive ødelæggelser flygtede mange vietnamesere, hovedsageligt på grund af dårlige levevilkår eller personlig forfølgelse. Sidstnævnte gælder især vietnamesere, som af det nye regime blev udpeget som forrædere og anti-kommunister, idet de under krigen var tilknyttet det politiske eller militære styre i Sydvietnam. Også tusinder af munke, præster og katolikker måtte flygte, da de blev anset som sympatisører med Vesten. Næsten 1,5 mio. vietnamesere flygtede i perioden 1975 til 1985. Danmark har modtaget omkring 8000 vietnamesiske flygtninge.

Polen

I slut 1960erne var presset mod den sovjetkontrollerede regering i Polen voksende. Utilfredsheden med regeringens censur, magtudøvelse og den herskende kommunistiske ideologi var stor. Da Israel vandt seksdageskrigen i 1967 over nabolandene, der havde kæmpet med sovjetiske våben, blev det af mange polakker set som et nederlag til Sovjetunionen, hvilket vakte jubel. Som modreaktion lancerede den polske regering et antisemitisk propagandaforetog i foråret 1968. Jøder blev chikaneret, ekskluderet og truet med opfordringer om at forlade Polen. Regeringen fremstillede sagen som frivillig emigration, men i praksis blev de polske jøder fordrevet. En del rejste til Israel, mens andre valgte at rejse til bl.a. Danmark.

Bangladesh

I 1971 erklærede Bangladesh sig uafhængig af det daværende Vestpakistan, i dag Pakistan, hvilket udløste Bangladeshkrigen. Efter intervention fra Indien opnåede landet uafhængighed. En række militærkup førte til etableringen af en præsidentiel styreform i 1975, og fra 1991 et parlamentarisk demokrati. Trods status som en demokratisk stat står Bangladesh fortsat over for udfordringer med bl.a. fattigdom, korrupsion, polariserende politik og menneskerettighedskrænkelser, herunder tvungne forsvindinger, tortur og udenretslige henrettelser. Det, samt tidligere konflikter, har fået mange til at flygte. Cirka 250 er endt i Danmark.

Syrien

Siden begyndelsen af den brutale syriske borgerkrig i 2011 har millioner søgt asyl i andre lande. Borgerkrigen har udviklet sig fra et internt opgør mod landets regime til en konflikt, der involverer såvel regionale som internationale stormagter. I 2016 erklærede FN, at 13,5 mio. syrere kræver humanitær bistand. Af disse er over 6 mio. internt fordrevne, mens over 4,8 mio. er flygtet ud af landet. Op mod 1 mio. syrere har anmodet om asyl i forskellige lande, især i Libanon, Jordan og Tyrkiet, men også i EU-lande. Danmark har modtaget 21.000 syriske flygtninge.

Irak

Masseflugten fra Irak er sket i forskellige perioder. Den første flygtningestrøm kom i 1980'erne som følge af en otte år lang krig med Iran, der kostede 1 mio. livet og sendte endnu flere på flugt. I kølvandet invaderede Irak Kuwait i 1990, hvorefter en amerikanskledet koalition angreb Irak. Tusindvis af irakere blev dræbt i det, der blev kendt som Golfkrigen. En opstand mod Saddam Husseins styre blev iværksat i foråret 1991, men blev brutalt slået ned. 2-3 mio. flygtede. Efter krigen fulgte FN-blokade samt overflyvning og bombing udført af amerikansk og britisk militær. De massive sanktioner førte til, at over 1 mio. irakere døde, heraf over 500.000 børn, da bl.a. medicin ikke længere kunne skaffes. Mange flygtede. I 2003 invaderede USA og Storbritannien Irak. Krigen kostede hundredtusinder af irakere livet, og landet blev kastet ud i kaos. I 2011 trak de amerikanske styrker sig ud, men siden er volden eskaleret, og terrororganisationen Islamisk Stat er vokset frem. Tusindvis er flygtet. Danmark har i alt modtaget knap 25.000.

Pakistan

Siden oprettelsen af Pakistan i 1947 har landet været udfordret af forskellige gruppers nationalisme, separatisme, religion og ideologi. Demokratiet er blevet undergravet af korrupsion og perioder med militærstyre. I de senere år er demokratisk styre vundet frem, efter at Pervez Musharraf først legitimerede sit styre ved at opstille valg og derefter blev tvunget til at træde tilbage. Landets etniske og sproglige grupper har ofte skabt konflikter. De nordvestlige regioner styres af stammehøvdinge, som myndighederne ikke har kontrol over. F.eks. kontrolleres grænsen mellem Afghanistan og Pakistan af Taliban og al-Qaeda. Dertil kommer den blodige konflikt mellem Indien og Pakistan om Kashmir. Mange pakistansere er flygtet som følge af landets ustabilitet. Der er 170 pakistanske flygtninge i Danmark.

Bosnien-Hercegovina

Da Bosnien erklærede sin uafhængighed fra Jugoslavien i 1992, efter at Slovenien og Kroatien havde gjort det samme et år tidligere, blev det startskuddet på en blodig konflikt. Det førte til den største flygtningestrøm i Europa siden Anden Verdenskrig. Konflikten havde baggrund i nationalistiske bevægelser blandt de etniske grupper i Jugoslavien. Særligt bosnierne blev ramt af serbernes forsøg på etnisk udrensning. Det estimeres, at konflikten sendte over 2 mio. bosniere på flugt. Ved krigens afslutning var 1,2 mio. bosniere flygtninge i nabolandene samt i Vesteuropa, mens 1,3 mio. var fordrevet inden for landets grænser. Flere end 5000 bosniere kom til Danmark.

Sri Lanka

Borgerkrigen i Sri Lanka, der havde baggrund i kolonitiden, kulminerede i løbet af 1980'erne med etniske uroligheder og sammenstød, primært mellem singaleserne, der udgjorde et klart flertal, og tamilerne, der udgjorde et mindretal af befolkningen. Det singalesiske flertal, der sad på regeringsmagten, havde afskaffet en række rettigheder og indført diskriminerende love, der ramte det tamilske mindretal. Flere end 60.000 blev dræbt i borgerkrigen, mens godt 6500 tamiler flygtede til Danmark.